Чурапчыга күн тахсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

2018 сыл Атырдьах ыйын 24 күнэ бээтинсэ № 64 (11520)

Өроспүүбүлүкэ сонуннара

АЙСЕН НИКОЛАЕВ ОСКУОЛАЛАРЫ ТУТУУГА ЧОПЧУ СОРУКТАРЫ ЫЛЫНАРГА ЫҢЫРДА

Ил Дархан эбээһинэйин толороччу Айсен Николаев оскуолалары тутууга чопчу соруктары ылыларга ыңырда. Оскуолалары тутуу былаана олохха киллэриигэ чахчы кылаалара бары оттуон ырытыллан, быһаарылыыбыт буоллаҕына эрэ, туолуоп соп. Ити туһунан Айсен Николаев үөрэх үлэһиттэрин атырдьах ыйын аҥы мунньахтарыгар ыытыллыбыт темаларынан буолла.

Үөрэхтээһини уларыта тутуу оҕо уйуйаанныгыттан саҕаланыахтаах диэн ыйаатылар Ил Дархан эбээһинэйин толороччу. Кини этэрэ, оҕо билиитин-көрүүтүн хаттаан уулусуобуйаны тороппуттэри кытта биирдэ тэрийэр ордук кэрэхсэбиллээх. Үөрэхтээһин саха систематын олохтоохуутуна туох хаһыак иннинэ цифровой эйгэни тэрийии улахан суолталаах. Үөрэхтээһини экономиканы, науканы уонна культуураны кытта табыгастаахтык алтыһыннарыы күүһүрүохтээх. Театрлар, музейлар, библиотэкэлэр, спорт тэриллэрэ оҕолорго, ыччаттарга ааннара оруу аҥаас уонна кинилэр үөрүөр-иитиллэр кэлим эйгэлэрин сорҕотуттан буолуохтаахтар. Уоскастыба, урбаан, наука уонна былаас күүстэрин түмүн, хас биирдии оҕо кыаҕын арыйар үөрэхтээһин аныгы эйгэтин тэрийиигэ үлэлиэхтээхтэр. Айсен Николаев бу бодоруһуостар бодоҕоото киниилэр тутуллуохтаахтарын баҕалаах.

Ил Дархан эбээһинэйин толороччу этэрэ, бүгүнү күнү оскуолалар, эбии үөрэхтээһин тэриллэрин хаачыллыылара быстар моментах эбэтэр олох суох. 652 оскуолаттан улахан аҥара мас дьиэлэрэ үлэлиллэллэр, олорон 45%-на эрэ толору хаачыллыылаах. Дьокуускай куорат оскуолаларыгар кылаастарга үөрэнээччи ирдэнилэр ахсаана 1,5 тэҥэл куоҥарыллыыбыт. Ол эрэгэр аныгы ньымалар уонна үөрэхтээһин эйгэтин саҥардыы комфортунан ити кылаастары туоратыахха сөп. Урбаан ойобулуунан көннөрү сылларга эбэх сиистиллибит кэмнэр куоракка оҕолору эбии үөрэхтээһиннэрэн толору хаһыы кыаллыанна уонна бу хайыһыаҥа үлэ саҥыы ыытыллар. Үс саастарыгар диэри оҕолору дьаһаныыбыт хаачыйыыны сүгэн сорук турар. Ол курдук Саха сиригэр оҕо уйуйаанныгар 11 тыһыынча саҥа миэстэ таһаарыллыахтаах.

«Тоҕо да уустугун уонна ороскуотааҕын иннин, биһиги барыы оттуон үчүгэйдик хаачыллыыбыт; оҕолору сайыннарыыга уонна чэбдигириигэ аналлаах аныгы оҕо уйуйаанныгын бырайыактаан тутуохтаахпыт; экология оттуон ыраас олохтоох бороҥуоксуйаттан аныгы олох оторон таһаарыллыы тэрийиэхтээхпит», — диэтэ Айсен Николаев.

Билиитин Дьокуускайга судаарыстыба уонна урбаан кытыгас үлэлэһиэхтэриэн түөрт аныгы тиэмэлээх оскуола тутуллуо турар. Үөрэхтээһин эйгэтин сайыннарыы бу ыытыллыыбыт тэтимэ салгыы тутуһулуохтаах. Саамай сүрүн ороспүүбүлүкэ олохха киллэриигэ кылаалар былааны ыытыахтаах.

«Ороспүүбүлүкэ оскуолаларын сайыннарыыга олохха киллэриигэ кылаалар былааны ыытыыны суоттааҕыттан аҕаабыт. Үбүлүөһүнү кыаллыбат, кумааҕыга эрэ хаалар былааны ыытыыннан оскуолалар тутуллубаттара биллэр. Бырабыыталыстыба чопчу аҥаан-суоттаан баран, сыл аҥын төһө оскуола тутуллан үлэҕэ киириэхтээҕин хомпуруоссуур сыныгыларын бигэргэтиэх тустаах. Ол кэнниэ буолуччу итини толоруохтаах", — диэн Айсен Николаев тоҕоостоон бэлиэтэппит.

СИА.

Улууска – бу күннэргэ

Харбыыһыт Анастасия Диодорованы кытары көрүстүлэр

Атырдьах ыйын 20 күнүгэр, "Айыылыы" культуура уонна духуобунай сайдыы кэнниттэн олохтоох нэһилиэнньэ Параллимпийскай оонньууларга харбаахыыта үрүн көмүс призеруун, Лондон дойду уонна Европа чемпиэйэнньэ, Арассыыйа усталыстыбын маастарын Анастасия Диодорованы кытары көрүстүлэр. Көрсүһүүгэ Анастасия күн күбэй ийэтэ Людмила Николаевна Диодорова, Арассыыйа Параллимпийскай комитетын чилиэнэ Вера Дутбаевич, кыттыбыыстылар.

Анастасия мустубут дьоннуо усталыстыбаҕа иннинэ былааннарын, Токиоҕа ыытыллыахтаах олимпиадаҕа кыттыа бэрэ саҥаарыы конкретэ. Оны таһыынан Чурапчы улууһуттан иннинэ Баскетбол бассейн туттуулуунуттан туһунан үөрэх истибитин уонна туттуу ыытыллыыларын туоруоҥ субъектана, күүс-көмө бэлэмнэнии диэн эрдэттэн. Настя ийэтэ Людмила Николаевна дорообуйаларыгар хаачыллыыны оҕолорунан тороппуттэрэ олус туһалаах субъектаан конкретэ. Мустубут дьоннор улуус усталыстыбатын салайааччыта В.В. Лукин, социальнай харалта салайааччыта Л.В. Тесукова, Д.П. Коркин аатынан олимпийскай эрдэттэн бэлэмнээр ороспүүбүлүкэтээҕи оскуола-интернат учуутала С.Л. Лаврова, улуустан дорообуйаларыгар хаачыллыах оҕолор түмүүлэрин бороҕоҕоҕо РТ Дьиэнэскэй Анастасияҕа үөрүү-хамнаска сиистиннилэр, туруорумуут сыансорук туоларыгар баҕа саҥаларын тиэрдиэхтэр.

Улуус дьоно-сэргэтэ Анастасияны кытары көрсүһүүгэ олус үөрбүттэрин, кини усталыстыбаҕа сиистиэхтэрин кэтэн көрөөрүн, кылаайыларахтуулара сохоорун туһунан этиллэр.

Семен ЖЕЛДРИНСКОЙ.

Арассыыйа Судаарыстыбаннай былааҕын күнэ бэлиэтэннэ

Атырдьах ыйын 22 күнэ-1994 сылгыттан, Арассыыйа Бороҥсуйуонун ыйаатынан, үс оннооох Судаарыстыбаннай былаахтыг күнэ. Бу дьоһуннаах бырааһынныыны бэлиэтээн, П.Барахсанов аатынан культуура уонна сылгыылаах наарданнар аҥаас халлаан аныгар ыччаттар тоҕоруоҥ муҥнуулар, уоттаах-күөстээх үнкүү гирлэннэ.

Чурапчы тойонноотон баһылыка Степан Саргылаев уонна Дьокуускай куорттан кэбит наадыыт М.К. Аммосов аатынан ХИФУ доцента, историческай наука кандидата, Арассыыйа Бороҥсуйуонун грантын хаһаайына Айгат Яковлева суоттаах бэлиэ күүгүн эҥэрдэтиллэр.

Чурапчы улууһун аҕыйыыс ыччаттара спортаҕа таҥнан, маҥнай, халлаан күөх уонна кыһыл оннооох үүнү таҥастары дьуоҕэтэн, Арассыыйа былааҕын таһаарыллар.

Саха эстрадатын көрдөөх куоластаах ырыаһыттара Василена Шарина, Юрий Гольцеров ураты ырыаларынан, Ди-джей Ивангайн үнкүүлүүрдэр көҥүлүүр электроннай музыкаларынан тэрийиллэн көрдөстүлэр.

Ити курдук, эдэр ыччат орто хотоҕулаах, Судаарыстыбаннай былаах күнүн бэлиэтээтэ.

Марфа ПЕТРОВА.

Быыбар - 2018

Уопуттаах салайааччыга – сана кыахтары!

Бу буолаары турар бийиги иннинэ олохтут сайыныгар быһаарар эпиэстээх быыбарга, балаҕан ыйын 9 күнүгэр улуустут Аҥа баһыйытын быыбарыгар бийиги күн бүгүн үлэлии сылдьар нэһилиэк баһыыстарга уонна өр сылларга улууһу салайсыбыт нэһилиэк баһыыстарга билигин улууһу салайа олорор улуустут Аҥа баһыйытын Ноговицын А.Т. өйүүрбүтүн биллэрэбит!

-Андрей Тимофеевич 22 сааһыттан торообут улууһуттан хаһыс да сири хаһарыйбакка, күн бүгүнүгэр диэри араас салайар үлэҕэ үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээн кэлбэт.

-Кини Чурапчы улууһугар салайар үлэ кытаанах оскуолатын аастыт буолан, бай уопута, билиигэ-көрүүгэ, үлэҕэ ирдэбиллээҕэ, бу кризис бүрүүкээн турар кэмигэр дьоммут-сэргэбит комуоскуллуох буолалларыгар саамай соҕотоох кандидат.

-Улуустут кини баһыйыктаан олорор кэмигэр, биэрэ суоҕа 5 сыл ийэтигэр, бэлэхэтинник сайынна. Улуус киинэ эрэ буолбакка, барыы нэһилиэктэрбит тэлгэх сайын, эйбэх тутуулар бардылар, суоллар онтоһуулуулар. Инникигин бу политика саҕаланыытына тыа сиригэр сайдыы тэтимнэктик барарыгар барыбытыгар күүс-комо буолуо.

-Андрей Тимофеевич экономиканы, производствоны дириҥник биэрэ ороспуубулуюҕэ биир баһыйыаччы, ол да ийин бу 5 сылга онтороо таһаарыыны үрдэтэн, ороспуубулуюҕ улуустут баһыйыктарын ыытыа эйбэҥэ эрэр.

-Чурапчылар бийиги Сибиэскэй кэм суох буолуоҕуттан улууспут баһыйыктарынан тыа хаһаайыстыбатын ороҕ тутуут дьоҥу таһаан, улууспутун соҕотоохтук сайынньаран кэлэн эбит. Онон бу да сыраҕа ол суолу тутуохпут. Россияҕа тиийэ Саха сирин тыатын хаһаайыстыбатын таһаарбыт, олоҕун бүгүннүгүн бу саҥа сайынньытыгар анаабыт олус убаастыар, ыытыктыыр кэпибитин Андрей Тимофеевичы таллахпытына, аҕыс сылгыстарыахпыт суоҕа.

-Үп-харчы улууспут иннигэр эрэйэр буолан, предпринимательство олус күүскэ сайынна. Бу хайысхаҕа оссо саҥа көрүүлэри киллэрэн үлэлиир буолаллааҕа барыбытын үөрүүр.

Бийиги улууспут сиригэр хостоохор туох да баайа суох, анаардас тыа хаһаайыстыбатынан дьаһыктаан олорор улуус буолар. Аны уоннуу сыл бүппа-бүппа курдан дьыл эрэйэр уустук усулуобуйаалаах дойду. Бу уустуктары аахсыбакка, күн бүгүн ороспуубулуюҕэ, Россияҕа тиийэ биллэр улуус буолуубут. Аспыт-үөлбүт аар-саарга аатырда. Дьо, маны барытын онгоросубут, үлэлэстиг, салайсыбыт кэпиэн улууспут аҥа баһыйыта Андрей Тимофеевич Ноговицын буолар.

Кини биис сыл улууһу салайбыт кэмигэр олох барыы эйгэтин тэлгэх тутан үлэлэтэн, сайынньаран кэлэр. Ортук дьон түмсүүлэрэ буолуоҕуна, ситиһиилэнэбит дьон саҥаан салайтаран үлэлэбитин түмүгэр, Чурапчыбыт күн бүгүн ороспуубулуюҕэ холомбурга сылдьар улуус буолла. Онон, бийиги, чурапчылар, барыы аспыбыт уонна киэн туттабыт. Түмсүүлэрэ уонна биир сомоҕо буолуоҕуттан толору дакаастаан, бу буолаары турар быыбарга Андрей Тимофеевич Ноговицыны куоласкыттан биэрэрэбитигэр ыытарабыт.

Улэлии олорор уонна араас сылларга үлэлэн кэлбит Чурапчы улууһун баһыйыктара:
Чурапчы нэһилиэгэ – Саҥылаев Степан Антольевич, Саввина Мария Николаевна.
Алаҕар нэһилиэгэ – Попов Пьургун Петрович.
Арыылах нэһилиэгэ – Сыромятников Николай Егорович, Любикова Дария Михайловна, Ядрихинскай Владимир Михайлович, Морфунов Семен Семенович, Беляев Юрий Егорович.
Бөлүүнэ нэһилиэгэ – Макарова Варвара Васильевна, Лебедев Гаврил Гаврильевич.
Бахсы нэһилиэгэ – Баранников Иннокентий Федорович, Захаров Афанасий Афанасьевич.
Болугур нэһилиэгэ – Петров Николай Иванович, Петров Михаил Михайлович.
Кытаанах нэһилиэгэ – Попонов Егор Николаевич, Попов Евгений Викторович, Макарова Мария Пьургустановна.
Мугудай нэһилиэгэ – Жирков Константин Николаевич.
Оҥолуун нэһилиэгэ – Ефремова Людмила Васильевна, Шестаков Николай Николаевич.
Соловьев нэһилиэгэ – Кропникова Мария Филипповна, Батарин Дмитрий Гаврильевич, Брыкгаев Никон Иванович.
Сылан нэһилиэгэ – Макаров Семен Петрович.
Толой нэһилиэгэ – Николаев Игорь Владимирович, Аммосов Николай Иннокентьевич, Аммосов Иннокентий Николаевич,
Смирников Егор Афанасьевич,
Хаҥалас нэһилиэгэ – Васильев Иван Гаврильевич, Степанов Афанасий Афанасьевич, Луковцев Гаврил Гаврильевич, Никонов Владимир Васильевич.
Хатыҥы нэһилиэгэ – Алексеева Ульяна Николаевна.
Хоптоҕо нэһилиэгэ – Дьячковский Дмитрий Дмитриевич, Нестерев Гаврил Николаевич, Старостин Николай Михайлович, Филиппов Иннокентий Афанасьевич, Кузьмин Гаврил Гаврильевич.
Хайахсыт нэһилиэгэ – Прусский Василий Васильевич, Филиппов Иван Иванович, Федоров Василий Егорович, Чакыр нэһилиэгэ – Адамова Татьяна Васильевна, Кириллин Афанасий Михайлович, Ануфриев Иван Васильевич.

Андрей Ноговицыны талабыт!

Үөр – аҕах ис хоһоонун,
Үөр дьон дьаҥ доҕуһуоҥа,
Үөрэр суох-аҕах суох.
Үөрэр суох дьаҥ да суох!

Буолаары турар, балаҕан ыйын 9 күнүгэр, торообут торут түөлбэбит чочурии сайдарыгар, маанык дьаһаанньаах кэмнэ соҕотоохтук иилиир-саҕалыыр, ыйар-көрдөр сагабыллаах салайааччыны ыытар түгэммит тоскоҕор.

Бийиги, саха Саарына, профессор Г.П. Баварин аатынан Сылан орто оскуолатын эдэр учууталлара, сайдыыны, саҥаны, соҕуну түстүүр дьон биир саҥаннан куоластыйан Андрей Тимофеевич Ноговицыҥа биэробит уонна улуус барыы эдэр учууталларын, үөрэх тэриллэтин барыы үлэһиттэрин Андрей Тимофеевич Ноговицыҥа куоластаан диэн ыытарабыт.

Куоластыырга, таарыа судургутук толкуйдаабакка, инникини, юскэлээҥи, үйэтээҥи саҥаан туран быһаарыллыыбыт уонна маанык боппуоруоттарын онороробут:

Үөрэх систематигэр үөрэнэччилэр уонна учууталга ураты күүстээх бөҕөмнүк ыытыллан, үөрэх хаачыстыбата туһаан, итиннэ инники үлэлиирэ эйбэх тоҕоостоох буолаллар, саҥалар ыытыллыыбыттара улахан эрэли ыскэтэр;

Учууталга туох үлэлиэр туһаарыллар сайдыыламмыт дойдулар үөрэхтэрин хаамыытын биикэриэр Арассыыйа араас мунаутар, тас дойдуларга уонут аҕастаһар кыаҕы биэрэр уонна улуус үөрэхтэн бөҕөнастыыр соҕотоох хайысхаларын кэтэрдэр;

Чурапчы кэтэр кэнээрэ ыччата сайдыыламмыт, олохтоох биэс эрдэлээх буола улаатарыгар ураты бөҕөмнөөх соҕотоох ирдэбилин туруоттар;

Үөрэх тэриллэтиэригэр ыытыллар барыы тэрээһиннэр үрдүк таһымнаах ыытыллыыларыгар сонун көрүүлэри, саҥа суоллары саҕаар;

Үөрэх дьыалын түмүгүнэн бастыҥ үлэлээх эдэр учууталлары улууспаабы бочуот кинигэтигэр киллэрэн туран эйэҕэстиирэ саҥа кэлгэнэ учууталларын эйбэлээх эйгэлиэстиир, салгыы айыыга тутарга кыаллыыр;

Үөрэхтэрэ диэн бу – улуу күүс! Тэриллэриннэн, түөлбэлэриннэн, нэһилиэктэр иккиэн арыыларыгар спортивнай, культуурунай о.д.а. хабааннаах күрэхтэр, дьаһалтар ыытыллыыларын маассабай көҥүү үөскэтэр, дьон-сэргэ биир сомоҕо буолуоларыгар олук уурар.

Торообут дойдуга чочурии сайдарын туһугар, дьоно-сэргэтэ биэс туруктаах буолуоларыгар үлэлиир-хамсыыр, ньоруотун кыһаҥаларын ойдуур, билэр, сайдыыны кытта тэҥнэ хаамар, үлэни кырдьыктаахтык кыайар, сахалыы мылдьыр толкуйдаах, күүстээх салайааччыны биир саҥаннан куоластаан диэн ыытарыбыт!

Профессор Г.П. Баварин аатынан Сылан орто оскуолатын эдэр учууталлара Н.А. Нестерева, Е.Г. Макарова, М.А. Макарова, В.С. Макарова, И.А. Марков, М.А. Никифорова, Н.М. Собакина, Н.Н. Сивцева, Л.В. Халгаева.

Чурапчыбыт салгыы сайдарын туһугар

Балаҕан ыйын 9 күнүгэр улууспут олоҕор, иннинэ сайдыыбытыгар улахан оруолаах быыбар ыытыллыаҕа. Саха Судаарыстыбаннай мунньаҕын (Ил Түмэн), улуус сэбиэтин дьокутааттарын, Ил Дарханы, улууспут баһыйытын тэлбэхтиэ:

Бийиги, „Чурапчы" кэтэрэтиин кэлэктиибэ, улууспут баһыйытынан Андрей Тимофеевич Ноговицыны быыбардыырга ыытарабыт, кини туһугар куоластыйан биэриэхпит.

Андрей Тимофеевич 1994 сылааахха Хабаровскайдаҕы салаатта академигынан бүтэрэн кэлэн улуус салаатынан „Чурапчы" кэтэрэтиин дириэктэриэн анаммыта. Ити кэмнэ ороспуубулую үрдүгэн соҕуоостар үлэлэрэ тохтоолуллан, үксүлэрэ баанньай хаһаайыстыбаларынан бытарыйан олорор кэмнэрэ этэ. Итинник ыытыллыы тыа хаһаайыстыбатын боруулуксуйатын соҥоҕуоскалыыр салаалаарга эмиэ охсуулаах буолбута. Судаарыстыбаттан ойобуут суох буолбута, кирдьиитгэһин тохтообута. Бу иннинэ таһаарылаахтык үлэлээбит, биир ситим баазалаах бийиги эйгэт комбинаатыгар үлэлэ эмиэ тохтоолуллар турукка киирбитэ. Андрей Тимофеевич оччотооҕу салаатаны кытары кэпсэтийэн тэриллэни салгыы үлэлэтэрэ быһаарыммыттара. 1977 сылы ыам ыйыгар кэтэрэтиибит тэрийиллэн туһунан уопсай мунньах ыытыллыыбыта, устаат биэрэммитэ, саай кэмэйэ быһаарыллыыбыта. Улуус баһыйытын аатын дьаһалынан „Чурапчы" ТХПК тэриллибитэ. Дириэктэриэн А. Т. Ноговицын биэрэммитэ.

Ити кэмтэн 21 сыл аастар. Улуус олохтоохторо барыы биэс-көрө сылдьарбыт курдук, кэтэрэтиин учүөгэй, таһаарыылаах үлэлиэн Саха сиригэр эрэ буолбакка, Россияҕа тиийэ биллиэ. Чурапчы улууһа ороспуубулуюҕэ бастыҥнар кэккэлэригэр киириитигэр Андрей Тимофеевич ыытааччы кистэриэтэ. Улуус баһыйыта буолан да баран бийиги тэриллэбититтэн ыкса сэбиэдэй туһунан үлэлиэтэ.

Ситиһиилэрбитигэр олук уурбут, үлэбитин-хамнаспытын сүрүннэн иннинэ барыыбытыгар сирдэбит кэпибитинэн А. Т. Ноговицын буолар. Улууһу салайбыт кэмигэр эйбэх ситиһиилэр кэлбиттэрин биэбит, сыаналыыбыт. Улуус баһыйытынан салгыы үлэлэтэҕиэ, бу ситиһиилэр оссо чиҥэтиллэн, таһаалаах Чурапчыбыт сайдыа, олохтут түөрүйэ диэн эрдэбит.

Убаастабыллаах быыбардаачылар! Быыбарга барыы аспыыбынайдык кыттан, улуус баһыйытынан Андрей Тимофеевичы ыытан куоластыйан биэриэҕиҥ!

Николай Афанасьевич Аржаков, РФ уонна СО бочуоттаах тутаччыта, СО норуот хаһаайыстыбатын үтүөлүүр үлэһитэ, Чурапчы улууһун Бочуоттаах олохтооҕо;
Антонина Федоровна Васильева, "Гражданскай кылбыт" бэлиэ хаһаайына, СО норуот хаһаайыстыбатын үтүөлүүр үлэһитэ;
Василий Петрович Чичигинаров, СО үтүөлүүр агронома, Чурапчы улууһун бочуоттаах олохтооҕо, "Гражданскай кылбыт" бэлиэ хаһаайына;
Иван Петрович Пономарев, Кытаанах нэһилиэгин уонна Чурапчы улууһун Бочуоттаах олохтооҕо, РФ үтүөлүүр фермера, кэтэрэтиин бэтэрээнэ;
Александра Петровна Кузьмина, СО тыа хаһаайыстыбатын туйгуна;
Анна Петровна Макарова, СО тыа хаһаайыстыбатын туйгуна;
Анна Васильевна Андросова, СО тыа хаһаайыстыбатын туйгуна;

Публикуется на платной основе. Средства перечислены фонду ветеранов и инвалидов МО "Чурапчинский улус (район)"
Ноговицыну Андрею Тимофеевичу

Быыбар - 2018

Үтүө күнүнэн, убаастабыллаах быыбардааччылар!

Чураччыгаадыы 30 №-дээх быыбардыыр участокка «Биир ньыгыл Россия» Саха Сиригэдэ саамыын испииһэгэр Павел Павлович Пинигин СР муниципаалыы (Ил Түмэн) кандидатынан Праймериз тумугунан, маны тэҥэ «Биир ньыгыл Россия» Партия регионнаахы саамыын муниципаалыынан бастакы туоморгон киллэрилиннэ.

Кини ПАРТИЯ ыытар политикатын, биир оруттээх Бырагыраамаҕын өйүүр уонна олохтоох киллэрэллэргэ күүстэнэ үлэлиэҕэ диэн саанаалаах.

П.П. Пинигин Ил Түмэн баһыс ыытааччылаах мунньаҕар биис сыл устата үтүө суобастаахтык үлэлээтэ. Павел Павлович Ил Түмэн Судаарыстыбаннай тутул уонна сокуону оҥоруу, маны тэҥэ Дьаһалтаны көрүү, оҥоһуу, ыччат дьаһаларыгар, физическай культуура уонна спорт комитиэттэригэр чилиэн быһыытынан тэлбэлэн үлэлээбитэ. Кини Ил Түмэн депутатынан үлэлээбит уонтун түмэн, "Биир ньыгыл Россия" партиятын быыбар инициэтиэвэ бырагыраамаҕыгар олоҥуран, маанылаах иннинэ соруктары туруорунар:

- Ил Түмэн үлэтигэр актыыбынайдык кыттан, норуот туруорсуулаарын тоҥуруук остуолларга, парламентскай истиэнэлэргэ, правительственнай чаастарга иҥиитиэрэ. Ил Түмэн мунньахтарыгар киллэрии;

-комитиэттэр үлэлэриигэр актыыбынайдык кыттыы, саха нормотворческай инициативалара тобулуу;

-быыбардааччылартан киирэр сокуон таһаарар көҥүлэбиитэри ойоохунан, Ил Түмэн сессияларыгар сокуону ыытыыга инициатор быһыытынан утумнаахтык кыттан, быаанныах үлэни тэрийии;

-тэһиилиэктэр чаас олохтоох туһуламмыт быаанныах үлэлэрин ойоон, кинилэргэ практическай комоҥу оҥоруу; Ил Түмэн инвестиционнай отделын кытта ситимнээх үлэни тэрийии;

- тэһиилиэннэ олоҥун тупсарыыга, ыа сирин биэтэк сайыннарыыга анаммыт Бырагыраамалар ноҥүө үлэлээһин.

- Саха Ороспуубулукатын Бырабыыталыстыбатын отчуоттарыгар туруорулубут боппуруоспарга, тэриллэлэр уонна бириэмиэстэн дьон сурутунан сайабылыанналарыгар олоҥуран үлэни быаанныаһын уонна тэрийии;

-спортивнай оборудованиелары уонна инвентаардаах СО Бырабыыталыстыбатын 28.04.2017с. 153 №-дээх Уураахтар олоҥуран, тэһиилиэктэри кытта үлэни быаанныаһын;

-«Биир ньыгыл Россия» партия уонсаастыбаннай приемнайын үлэтигэр кохтоохтук кыттыы, туспаах этиилэри киллэрии;

-улуустарган, тэһиилиэктэргэн киирбит суруктары бириэмэтигэр быһаарыы, түмүктээх уонна хаамыстыбалаах үлэни тэрийии;

- министиэриистибэлэри, бидэмэстибэлэри кытта биир кэлим быаанныах үлэни тэрийии;

-инвестиционнай Бырагыраамалары ыытыы уонна олохтоох киллэрии бороҕэлэр олоҥуран хайыһаныах үлэни тэрийии;

-инвестиционнай Бырагыраама кыттыыларын кытта үлэни федеральнай уонна Саха Ороспуубулукатын нормативнай правовой актыларыгар олоҥуран ыытыы.

Убаастабыллаах быыбардааччылар!

2018 сыл баһаҕан ыйын 9 күнүгэр быыбарга актыыбынайдык кыттарыгыт, ыра санааҕытын ыытыы гынан, ыраас санааҕытын ыытыгыт. «Биир ньыгыл Россия» партия туһугар тус куолаһыгын биэриэхэит, итэҕэлгитин биэриэхэит диэн бүк эрэнэбит.

"Биир ньыгыл Россия" партия көҥүлүүр быыбара.

Публикация на безвозмездной основе. Печатная площадь предоставлена региональному отделению политической партии Единая Россия.

СР Сиэрдээх Арассыыйаҕа куоластаан!

СПРАВЕДЛИВАЯ РОССИЯ

Кыһыл көмүһүнэн, ньиэбинэн, алмааһынан мэктиэлэммит кэскилгит иһин куоластаан!

Публикация на безвозмездной основе. Печатная площадь предоставлена региональному отделению политической партии Справедливая Россия.

ПОБЕДИТ ☑ ЛДПР - ПОБЕДИТ ☑ ЯКУТИЯ!

ЛДПР – единственная реальная патриотическая оппозиция «партии власти»!

ЛДПР – единственная партия, разработавшая программу развития Дальнего Востока!

ЛДПР не зовет в прошлое, как «партия бывших»!

ЛДПР не защищает антинародные реформы, как «партия власти»!

ЛДПР заставит власть служить народу!

ПЯТЬ ШАГОВ К ПОБЕДЕ НАД ПРОБЛЕМАМИ ЯКУТИИ

ПОБЕДА НАД «ПЕНСИОННОЙ РЕФОРМОЙ»

Власть бессовестно нарушила права людей, отработавших десятки лет на государство, отодвинув выход на пенсию на 5-8 лет. ЛДПР выступает против такой «реформы»! Партия остановит пенсионное ограбление. Прежде всего, мы добьемся, чтобы повышение пенсионного возраста не затронуло жителей Дальнего Востока!

ПОБЕДА НАД БЕДНОСТЬЮ

• Установить в Якутии льготный налоговый режим. Это позволит повысить уровень зарплат в республике, создать льготные условия для работы предприятий. Признать весь деревянный фонд многоквартирных домов аварийным, что даст возможность осуществить программу расселения в новое жилье. Решить проблему жилья в городах республики, значительно снизить цены на новое жилье за счет реализации федеральной программы субсидирования жилищного строительства в Якутии.

ПОБЕДА НАД ТРАНСПОРТНОЙ ПРОБЛЕМОЙ

Решить вопрос авиасообщения внутри республики и с центром страны. Программа льготных авиаперевозок должна действовать круглогодично. Всем жителям Якутии – бесплатный перелет один раз в год «туда и обратно». Возрождать и развивать современную малую авиацию. Построить мосты через Лену и Алдан. Заасфальтировать федеральные автодороги «Лена», «Вилюй» и «Колыма», возобновить строительство дороги «Умнас».

ПОБЕДА НАД ЭКОЛОГИЧЕСКИМИ ПРОБЛЕМАМИ

Ужесточить контроль за деятельностью добывающих предприятий. Это позволит уменьшить ущерб окружающей среде. Обязать добывающие предприятия после окончания работ производить рекультивацию земель. Согласовывать добычу полезных ископаемых с представителями коренных малочисленных народов, проживающих на той территории, где будет вестись добыча. Навести порядок в вопросах добычи бивня мамонта. Создать программу установки очистных сооружений во всех муниципальных образованиях Якутии.

ПОБЕДА НАД КОРРУПЦИЕЙ И ПРОИЗВОЛОМ ВЛАСТИ

Ввести жесточайшие меры по борьбе с недобросовестными чиновниками. Всех республиканских чиновников проверять на детекторе лжи! Сделать открытым прием и конкурс на государственную и муниципальную службу (с публикацией данных в государственных и муниципальных газетах). Принять программу общественной аттестации высших государственных и муниципальных служащих.

ПОБЕДИТ ЛДПР – ПОБЕДИТ ЯКУТИЯ!

Публикация на безвозмездной основе. Печатная площадь предоставлена региональному отделению политической партии ЛДПР.

Быыбар - 2018

Айсен Николаев сэттэ тутаах соруга

Россия Президиэнэ Владимир Путин ыам ыйын 28 күнүгэр Ил Дархан эбээнэйин тоорооччуйун аныаҕыттан ыла Айсен Николаев ороспуубулукэни салайар. Кини бу кэм иһигэр Саха сирин үүс улуустарыгар сырыгга, бөҕөт компаниялар салайаччыларын уонна федеральай министиэрдэри кытта көрүстэ. Ити үлэ түмүгэр ороспуубулуо РФ бырабыыталыстыбатын саппаас фондатыттан хаҥаан уутун солуларын туоратыыга 587 мөл солкуобай, Саха сирин соҕуруу оттугэр тимир суолу тутуута 1,9 мөрд солкуобай, бары улуустарга эрэ дьиэлэргэн дьону саҥа дьиэҕэ көҥөрүүгэ, социальай суоллаах тутуулары субсидиялаһыыга 24 мөрд солкуобай көрүлүннэ. Тыын суоллаах бөҥгөруостары быһаарыыны сэрэ Айсен Николаев Саха сирин сайдыытын үйүн болдьохтоох Тосколун онгордо. Кини иннинэ үлэтин тутаах хайысхалара:

Саха сиригэр олох үйүтүн үрдэтии

Ороспуубулукэҕэ олох үйүтүн улаатыннарар суол - саҥа экономика - үс хайысханан сайдыаҕа: сир баайын хостуур үлэни саҥардан уларыта тутуунан, билии-көрүү экономикатынан, ой үлэтинэн. Ой үлэтэ, салайыы ситимнэрэ, аныгы технологиялар уонна бороруукуйаны онгорон таһаарыыга күрэстэһии – соҥоох уонна түргэн быһаарыылары эрэйдэлэр.

Промышленнойы аныгы олох ирдэбилинэн сайыннарыы, саҥардыы түмүгэр, Сахабыт сирин экономикатыгар туһалыы турар тэриллэр үлэлэрэ күүһүрүөҕэ уонна саҥа индустриальнай киинэлэр тэриллиэхтэрэ. Өрөспүүбүлүкэ арҕаа өттүгэр алмаастаах провинция уонна ньиэп-гаас киинэ сайдыаҕа. Соҕуруу хайысхаҕа чоҕу хостоохунтан дойду биир болон киинэ тутуллуо, комуско үлэ көҥүө, металлургия салаата арыллыа, сайдыа. Хотугулуу-илиҥнэ сир баайын туһаҕа таһаарыыны тэтимирдэн, бөдөҥ экономическай киин тэриллиэ. Арктиканы туһаҕа таһаарыы Сахабыт сирин хотугулуу оттугэр кистэҥ сытар сир баайыгар суолу арыйыа, Хотугу муораннан суолу соргутуо уонна бу эргиэмтэҕэ тайаан сытар улуустарга олох саҥа тыынын киллэриэ. Оттон киин улуустар инновация секторын уонна тыа хаһаайыстыбатын онгорон таһаарыылын киинигэр ситимнэниэхтэрэ. Экологиябытын харыстааһын хас биирдии промышленнай бырайыак олоххо киириитигэр сүрүн ирдэбилинэн буолуохтаах. Бу киинэлэр сайдыылара ороспуубулукэбит сиригэр-уотугар аныгы таһымнаах дьон олоҕун үйүтүн улаатыннарыыга тирэх буолуохтаах. Түргэн Интэриниэт, аныгы технологиялар, сибээс мунутуурдук сайдыахтаах. Бу табаары эргитиитэ, ырыынак сыһыанаһыыларыгар, киһи олорор сиригэр туһулуга суох тэҥ бырааптаах буолуунну хаачыйыа.

Сахабыт киинэлэрин ураты көстүүлэрэ (феномен), торут культуурабытыгар, норуоттут үгүө үгэстэриэр аан дойду интэриэһэ, болҕомтото сылдьар инэр. Сахабыт сиригэр тоҕостоох, культурнай, историческай, экологическай уонна экстремальнай туризм сайдар көстүүлэхтэр. Онуоха ыалдьыттыы кэлбит дьону үрдүк таһымнаах көрсөр гына аналлаах тэриллэлэр үлэлэрин сайыннарыахтаахпыт. Туризм экономикабыт биир туһаах салаатынан буолуохтаах.

Саха сирин куораттара уонна нэһилиэктэрэ: туспаҕай, табыгастаах уонна куттала суох олох

XXI үйэҕэ эпидиэтэһэр бары оттугэр табыгастаах олорор дьиэ, сир-уот, суолбис, хаччаҕа суох сыры, омук быһыытынан культуурабыт уратытын бэлиитэлиир аныгы архитектура, бөҕө-таҕа, сыыаас тутуу Сахабыт сирин барыы муннутар баар буолуохтара. Иҥэр уубут, тыынар салгыммыт, аһыыр аспыт, экологиябыт, туһалыыр эйгэбит барыта ыраас буоларыгар үлэбит туһаайыллыахтаах.

Сахабыт сирин улуустара, нэһилиэктэрэ бэйэлэрин үлэлэриэр киин куораттарыгар уонна холобурун туһаныахтара. Киниэлэр дьон олорор сирдэриэр табыгастаах эйгэни олохтуурга саҥа уларытыылары киллэрэллэриэр быыаас, нэһилиэнньо уонна бизнес күүһүн түмүохтэрэ. Россия Бырабыыталыстыбатын кытта хаарбах дьиэлэртэн дьону көҥөрүү үлэлэрэ саҕаныахтара. Саха сирин куораттарыгар уонна нэһилиэктэриэр энергияны кэмчилиир уонна куттала суох "ойдоох дьиэлэри", кыбаарталлары тутуу дьон олоҕун барыы оттугэн табыгастаах, туспаҕай оторуоҕа.

Кыахтаах медицина – чэгиэн, чол туруктаах норуот

Саха сиригэр доруобуйа харыстабылыыгар уларытыыны киллэрии сүрүн суоллаҥнан дьоннто кифилии, болҕомтолоох уонна үгүө сыһыан буолар. Үрдүк технологиялаах аныгы медицина киниэлэр тутуллуохтаах, улуустарга эмтиир тэриллэлэр ситимнэрин сайыннарыахтаахпыт, тыа сиригэр куораттартан итэҕэйэ суох хаачыстыбалаах оногу оторуулу ситиһиэхтээхпит. Эрдэттэн ыарыыны сэрэтэр үлэ, кэмигэр эмтэһии, быраас суһал комото хас биирдии тыа сирин олохтоохор хайаан да тиийиэх тустаах. Ыраах сытар нэһилиэктэр олохтоохторун доруобуйаларын, олохторун харыстааһыны телемедицина, информационнай технологиялар, санитарнай авиация хаачыйыахтара. Саха сиригэр кадыры бэлэмнээһин тиһигин күүһүрдэн, үрдүк квалификациялаах быраастар үлэлиилэриэр усулуобуйа тэриллиэхтээх.

Кэлэр сылларга федеральнай киин өйөбүлүнэн аан дойду таһымыгар эпидиэтиир Кардиология уонна Онкология киниэлэрэ тутуллуохтара. Эргиччи бэлэмнээх быраас комотунан, ыарыылаах сэрэтэр үлэ уонна ыарыыны эрдэ буолуу онтолоругунан ороспуубулукэ хас биирдии олохтоохо туһалар кыахтаныа!

Иннинэ күөнтэ сылдьыы торуо: билии, өркөн ой, мылдьыр буолуу

Оҕолоо кыра эрдэҕиттэн хаанна-ааҕын, торуот-уоҕун, дойдутун, дьонун уонна ыалын омуктарыгар кытта быстыспат сибээһин биллэриэр, доруобуйа, эт-хаан оттугэн сайдыылаах буоларыгар интиэннэ наада. Наука торуттэриэр сыһыарыахтаахпыт, үрдүкү культуураҕа, билиигэ-көрүүгэ тардыһаллараригар, санааларын көҥүл этиллэриэр, сыгыны ойдуох буоларыгар такайыахтаахпыт. Оскон куораттарга, тыа сиригэр да оскуолаларыгар үөрэҕи биэрии бу соруктарга эпидиэтиэхтээх.

Үрдүк кылаастаах кадырдарга наадыйар үлэни биэрээччилэри кытыннаран, орто аная үөрэх ситимин уларытыахпыт; эпэр дьон олоххо сыһыаннаах, билиини үлэ ырыынакка ирдэбиллэриэр эпидиэтиир идеэрэ уһуйуллуохтара. Саҥа технологиялары олоххо киллэрэр, салгыы сайыннарар новаторлары, кадырдары бэлэмнэхтиэх. Бу үлэни барытын регионна инновационнай сайдыы киинэ М.К. Аммосов аатынан Хотугулуу-Илиҥнэ федеральнай университет сүрүннүөҕэ. Ороспуубулуо сайдыытыгар Саха Ороспуубулуктэн Наукаларын академията уонна Россия Наукаларын академиятын Сибиирдээҕи салаатын Саха сиригэҕи научнай киинэ бэйэлэрин кылаатларын киллэриэхтэрэ.

Үөрэхтээһин барыы таһымын аныгы технологиянан хаччыйарга, сыыйа цифровой эйгэҕэ көҥөрөргө ураты болҕомто уурулуо. Бу дьаһал оҕо, ыччат, кини хаҥа олорорутан тутулуга суох, бастыҥтан бастыҥ билиини ылыгар туһалаах буолуоҕа. Ыччат хайа баҕарар эйгэҕэ билиитигэн-көрүүтүгэн, сатабылынан күрэстэһэр кыахтаныа. Ороспуубулукэбит ойдоох уонна кохтоох дьон талаһар кинэ буоларын ситиһиохпит.

Арктика улуустарын олоҕор саҥа тыынны киллэрии

Советскай Сойуус ыһыллыбытын кэнэ дойду Арктика эпэриэнсэҕи сирдэрин-уоттарыгар, ол иһигэр Саха сирин ити улуустарыгар, олох-дьаһах турута мөлтөбүтэ: суол-иис суоҕа, дьиэ-уот эрэрбитэ, олох-дьаһах таһыма намтаабыта, иннинэ оттугэр хайдах сайдыахтаахтара биллибэт буолбута. Ороспуубулукэ киниэтэн быдан ырааҕынан бытаан сытар нэһилиэнньэлэрэ пуунарга дьон айыыҥа тыыс усулуобуйалыгар олоруллор.

Ол иһин дойдубут Арктиканы туһаҕа таһаарыыгар Саха сиро кимиэҕэр да кохтоохтук уонна күүсүө ыксыахтаах: оччоҕуна эрэ манна дьон олоҕун-дьаһаҕын турута туспуоҕа, көскиллэрин саҥа саҕахтара арыллыахтара.

Бүгүнгү күнүнэ судаарыстыба болҕомтотун сүрүн тосколо Арктика диэки хайыста. Хотугу сирдэри сайыннарыыны стратегията онгоһуулаа сылдьар. Арктика улуустарыгар олоруу хаачыстыбатын Россия таһымыгар тиэрдиигэ күүстээх үлэ барыа. Бу улуустарга нэһилиэнньо үөскүүлдьарыктаах буолуута быһаарыллыа, социальнай суоллаах оҥо үйуйааннара, оскуолалар, бальыһалар, спорт уонна культуура эбийиэктэрэ тутуллуохтара. Хотугу Муустаах муора суола саҥалыы сайдыа. Саха сирин Арктика кытылыгар олорор улуустарыгар саҥалыы сайдыыны киллэрэр кыахтаахпыт!

Тыа сирин олоҕун соргутуу

Тыа сирин олоҕун чол туруу торут олохтоох норуоттар обуҥа саҕаттан олорор торообут-ураскобит сирдэриэр үгэс дьарыктарын, культуураларын харыстааһын торутэ. Олоҕу, үлэни-хамнаһы саҥалыы соргутуутэ тыа сирин олохтоохторун тыын суоллаах кыһалҕаларын быһаарыыны дьон XXI үйэ киһитин аныгы үйүлэах олоҕуттан олорор барыы усулуобуйаларын тэриллиэхтээхпит.

Онуу сэрэ тыаҕа сайдыы биир тирэҕиттэн буолар ороспуубулукэ тыатын хаһаайыстыбатыгар торуттэн уларыйыылар киириэхтэрэ. Сулаарыстыбаннай өйөбүл тосколо чуолкай уонна ойдоҥор буолуохтаах. Хас биирдии угуулубут солкуобай барыска үлэлиэхтээх. Тыа сирин үлэһиттэрэ сирдэхх, мэччирэлтэхх, ходуһалаах, оногбут бороруукуйаларын батарыыларыгар мэктиэммит ырыынактаах буолуулларыгар усулуобуйа тэриллиэхтээх. Ороспуубулукэҕэ тыа хаһаайыстыбатын табаарын үрдүк технологиянан онгорон таһаарыыны тэрийиигэ Уһук Илиҥнэ сайыннарыыга үлэлиир федеральнай бырагыраамалара, таһыгтан үбү гарантыыны туһаныахтаахпыт. Норуот барҕарыыта - тыа сиригэр дьон-сэргэ үлэнэн уйуну онгостуутар, дьоллоох, байыылаах олоҕу туттуутар!

Культуураны бар дьонно дьаҥыдик

Тыа сиригэр үлэлиир Культуура дьиэлэрэ духовнай, политическай уонна общественнай олох киниэтэн буолаллар. Ороспуубулукэ хайа баҕарар муннутар ким барыта культуураҕа кыттыһар, тиксэр кыахтаныахтаах. Ол туһугар Культуура дьиэлэрэ тутуллуохтара, чаастыйаймуниципальнай биирдэ үлэлээбит усулуобуйалыгар инвесторлары тардар үлэ ыытыллыа. Культуура дьиэлэриэр эйгэх онгоҥу онгорор киниэлэр үлэлиэхтэрэ.

Дойдуну кытта билсиһии культуурабыт саҕаланар. Онуоха бибиги айар үлэһиттэрбит, суруйааччыларбыт, режиссерларбыт, композиторларбыт уонна художниктарбыт айар үлэлэриэн тус кылаатларын киллэриилэриэр соҥоох усулуобуйа тэриллиэхтээх.

Уһук Илиҥэ бибиги Сахабыт сиро көкүө көрдөрүүлэриэн, ол иһигэр культуураҕа, иннинэ күөнтэ сылдьыбыт уоскуйан хаалбаккабыт, ороспуубулукэбит Россияҕа уонна аан дойдуга бастыҥнар көстүүлэриэр киириэхтэхх!

Бу матырыйаалы киирбит быыбар иннигэҕи бырагыраама баланньыттарыа судаарыстыбаннай быыраас уорганнара соҕуоннга тирэҕирэн ыыммыт быһаарыыларынан олоххо киириэхтэрэ.

Публикуется по материалам сайта Избирательного фонда кандидатов в главы Республики Саха (Якутия) Николаева Айсена Семеновича.

Хааччыйыы эйгэтигэр

„САНДАЛЫ“ кафе ынырар

Атырдьах ыйын 6 күнүгэн улууспут киниин ортотунан аанар Карл Маркс аатынан уулусса 25 №-гэр бэрт туспаҕай оноҕоонноох дьиэҕэ „Сандалы“ кафе үлэлиэ. Сэбиэдиссэй Анастасия Васильевна Беляева үөрэкэ-кэрэ, бэрт сэргэхтик үлэлэрин биллиннэрдэ.

2015 сылыгаччы Чыаппараҥа олорор предприниматель Анфиса Егоровна Ефремова Чурапчы сэлиэнньэтигэр „Сандалы“ кафе аһаан үлэлэппит. Онно торуттуо буолан үлэлээбиттэрэ. 2016 сылтан-сыыһыта бу тэриллэ сабыллар буолбута. Биричиинэтинэн салайааччы улуус киниитигэн ыраах олороруттан, ас-уол таһыыта уустуктарыгаҥа буолбута. Итиннэ үлэлээбиттэр кыс хаар ортотугар үлэлэ суох хаалар кыалламмыттара. Анфиса Егоровнаны кэнсэтэн, арендатын тохтүүрэ быһаарыллан, оборудованиелэрин уларсан, ас-уол булуннан, салгыы үлэлээбиттэрэ. Ый курдук сылдьан баран сүбэлэһиэннэр А. В. Беляева чаанньай предприниматель буоларга регистрацияны барбыта.

Биилэгэ үлэлиир дьиэлэрин аһыыр саалыгар 7 остуол турар, 28 миэстэлэх. Кэрэ-куоҥ, сырдык, ыраас. Муус маган ньскаатардаах остуолга, сабыс-сана олоппостоҕо олорон аһыырга олус астык. Сарсыарда 10 чаастан киэһэ 6 часка диэри үлэлиилэр. Билигин үһүөлэр. Салайааччыларын таһыынан Варвара Николаевна Григорьева, Сардана Афанасьевна Попова үлэлиилэр. Ас астааһыныгар уонна аҥыылаһыныгар, о. д. а. үлэлэрэ хардарыта, бу миэнэ-эйиэнэ дэстиэҕэ сылдьаллар. Бу кафе аһын-уолун киллиэннэр хайыыллар, тоноойу, иэмэлэтэх диэллэр. Биир үгүс хаачыстыбаларынан астарын ньоциэлара, кэмэйдэрэ уларыйа буолар. Эйбэх эттэх мииннэ, торуой, салаат араана, баахыыны, алаадьы курдук сахалыы бурдук астар кытары баалар. Мин сылдьарбар меню бастакы, иккис бүлүүдэлэр, бурдук астар, уугах араана, барыта 25 коруҥ сурулаан турара. Аһаччыларыгар кытары истиҥ-иһирэх сыһыаннара эмиэ улахан оруолу оонньуур.

Сэбиэдиссэй: „Дьон-сэргэ аһаан баран мастаналарын эгэлгэрэ үчүгэй, уоруулаах. Бойобуй киллиэн хараҕынан сыыналаан коробуҥ, онно олоҕуран үлэни ирдиибит. Кафе иһигэҕэ уолуобуйаны тупсаарга мэлдьи үлэлиибит. Суунар, туалетпыыр ньахтаахтар. Анараанах үлэлиэхпитигэр мэлдьи биһиэхэ сылдьан аһыыр дьоннордоохпут. Олор билигин даҕаны кэлэллэр. Киин уулусса буолан аһыырга табыгастааҕа эмиэ оруолу оонньуур. Инникигэр аспыгар-уолбутугар сахалыы кухняны киллэрэ сатыахпыт. Ис миинэ, хаан, сылгы хартага, о. д. а. астар баар буолуохтара. Дьиэбит-уоппут кэмэйдэрэ оол түбэйдэр быраабылаалыктары тэрийэллиэхтэр; саалаах ыыыахпыт. Инники быыбаммыт эйбэх, үгэлэлиирэ баҕа улахан“,–диир.

Эйбэх тоноойу астаах-уоллаах, эйэҕэс үгэйиттэрэллэх кафеҕа сылдьын, тоно-хана аһаан!

Алексей СЛЕПЦОВ.

Внимание, квалификационный отбор!

Администрация муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» объявляет квалификационный отбор по определению юридических лиц (индивидуальных предпринимателей) для осуществления деятельности в качестве уполномоченных организаций по перемещению задержанных транспортных средств на специализированную стоянку, их хранению и возврату на территории МО «Чурапчинский улус (район)» (далее – конкурсный отбор).

Дата начала приема заявок – 10:00 часов (время местное) 20 сентября 2018 г., заявки принимаются по рабочим дням с 9:00 ч. до 13:00ч. и с 14:00 ч. до 18:00ч. по адресу: Чурапчинский улус с. Чурапча ул. Ленина д. 41., каб. 207.

Дата окончания приема заявок -18:00 часов (время местное) 26 сентября 2018 г.

Место и дата вскрытия конвертов, рассмотрения заявок и прилагаемых к ним документов комиссией: Чурапчинский улус с. Чурапча ул. Ленина д. 41. 28 сентября 2018 года с 10:00 часов.

Подведение итогов отбора будет осуществляться по адресу: Чурапчинский улус с. Чурапча ул. Ленина д. 41., 28 сентября 2018 года с 12:00 часов, в актовом зале администрации МО «Чурапчинский улус (район)».

Предмет отбора – право на заключение договора на осуществление деятельности по перемещению задержанных транспортных средств на специализированную стоянку, их хранение и возврат на территории МО «Чурапчинский улус (район)».

Отбор проводится на основании Закона Республики Саха (Якутия) от 21 февраля 2013 года № 1163-З N 1221-IV «О порядке перемещения задержанных транспортных средств на специализированную стоянку, их хранения, оплаты расходов на перемещение и хранение, возврата транспортных средств на территории Республики Саха (Якутия)», постановления Правительства Республики Саха (Якутия) от 02 сентября 2013 года №294 «Об организации деятельности специализированных стоянок на территории Республики Саха (Якутия)», Гражданского Кодекса Российской Федерации, Федерального закона ФЗ №135 «О защите конкуренции» от 26.07.2006 г., Федерального закона ФЗ №131 от 06.10.2003 г. «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации».

1. Порядок приема заявок участников в отборе на право на заключение договоров на осуществление деятельности по перемещению задержанных транспортных средств на специализированную стоянку, их хранение и возврат, на территории МО «Чурапчинский улус (район)».

Заявки на отбор принимаются в соответствии с установленными сроками в извещении. Заявки должны содержать все документы, указанные в требованиях конкурсной документации, быть прошитыми, пронумерованными.

Копии документов (кроме нотариально заверенных копий) заверяются юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, или его уполномоченным представителем и скрепляются оттиском печати.

Документы, представляются в конкурсную комиссию в запечатанном конверте с надписью установленной формы по адресу, указанному в информационном извещении о проведении отбора. Отправка документов почтой не допускается. Документы, представленные позднее даты, указанной в информационном извещении, приему не подлежат.

Прием конвертов фиксируется организатором конкурса в журнале регистрации согласно установленной форме.

Юридическому лицу или индивидуальному предпринимателю, или его уполномоченным представителям выдается расписка установленной формы в получении конверта с документами, представляемыми для участия в отборе.

Заявка на участие в отборе выражает намерение юридического лица или индивидуального предпринимателя принять участие в конкурсе на условиях, установленных организатором конкурса и опубликованных в информационном извещении о проведении отбора.

Формы для заполнения заявок и методические рекомендации по заполнению заявок указаны в Постановлении Главы МО «Чурапчинский улус (район)» от 16.05.2018 г. №146 «Об утверждении конкурсной документации, для проведения квалификационного отбора организаций для осуществления деятельности в качестве уполномоченных организаций по перемещению задержанных транспортных средств на специализированные стоянки, их хранения и возврата на территории МО «Чурапчинский улус (район)», которое размещено на официальном сайте администрации МО «Чурапчинский улус (район)» https://mo-churapchinsky.sakha.gov.ru/.

2. Участник имеет право внести свои предложения по вопросам создания спецстоянки не позднее 10 сентября 2018 года. На основании данных предложений Организатор вправе внести изменения в настоящую документацию квалификационного отбора по согласованию с членами конкурсной комиссии.

3. Порядок рассмотрения, оценок и проведения квалификационного отбора:

Члены комиссии рассматривают заявки и документы к ним в соответствии с постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 02 сентября 2013 года №294 «Об организации деятельности специализированных стоянок на территории Республики Саха (Якутия)».

Решение о победителях отбора определяется простым большинством голосов членов Комиссии. В случае, если голоса разделены поровну, право решающего голоса имеет председатель комиссии.

Решения комиссии оформляются протоколом и размещаются на официальном сайте администрации МО «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия) https://mo-churapchinsky.sakha.gov.ru/ и в местной газете «Саха сонно».

Если конкурсная комиссия считает, что для оценки и сопоставления конкурсных заявок необходимо дополнительное время, то это решение конкурсной комиссии заносится в протокол.

Участники отбора или их представители (по доверенности) имеют право присутствовать на отборе. Для участия в данной процедуре необходимо предоставить документ, подтверждающий личность.

Договор на осуществление деятельности по перемещению задержанных транспортных средств на специализированную стоянку, их хранению и возврату по итогам отбора заключается не позднее 20-ти дней после подписания протокола об итогах конкурсного отбора на срок 5 лет.

В случае если победитель конкурсного отбора уклоняется от заключения договора, уполномоченный орган в течение двадцати дней со дня истечения двадцати дней после подписания протокола об итогах конкурсного отбора, заключает договор с участником конкурса, набравшим наибольшее количество баллов после победителя конкурсного отбора.

По всем интересующим вопросам обращаться по адресу:

- Чурапчинский улус, с. Чурапча, ул. Ленина д. 41 каб. 207, с. конт: тел. 8 (411 51) 42-179;

- Чурапчинский улус, с. Чурапча, ул. Карла Маркса д. 21 конт: тел. 8 (411 51) 41-986.

Администрация МО "Чурапчинский улус (район)".

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ!

Күнү таптаччах кэрэммит, аҕабытын, эҕэбитин **Егор Васильевич ДЬЯЧКОВСКАЙЫ** *үбүлүйдэх кэрэ бэлиэ күнүгүн гөтөтөк-гөтөтөк эҕэрдэлиибит!*

Ор сылгыта РЭС көмөтөлөөх сиэтиллэччэх үлэтэн хаалар — улууска энергетика сайдарыгар түс кылаабын киллэрбиччэхэ, кэн туттуобут.

Саҥаабытын сиэтэнэн, сиэтиллэн сиэттийэн иэстиллэр, бэҕа саҥаан туоҕа турдун! Чэгиэн дорообуйкыны! Бэйиэхэ суох-сана, кэмо-тэрэх буолуоҥнаах иэ сүрэхтэн мэтэлиибит!

Көрдөгүн, уоҥатыгыҥ, кэйиитиҥ, сиэнэриҥ.

***

Таптаччах быраатыгын, уҥуохтуун **Егор Васильевич ДЬЯЧКОВСКАЙЫ** *55 сааһын туолбут үбүлүйүгүн иэ сүрэхпиттэн эҕэрдэлиибит! Эн хаһыс сыл хаптаннаабакка, таҥан ылбыт иэдэйиэн уот сиэтиллэр сайдыгыгар үтүө суоҕастааҕыҥ үлэтин сыдьаарыгын кэн туттуобут. Бэйиэ сайыннаа кэмнэр, суоҕа-сана, кыйаҕыҥ ирдэт иэстиллэр мэтэлиибит. Баҕарабыт кытаанах дорообуйкыны, үлэҥэр, олохтоох сиэтиллэн, дьоҕоҕор буол!*

Дьокуускайдар, Таатталлар, Чурапчылар биирэ тороппуттэрэ, кэнчээрдэр дьоҥ көрдөстүлэр.

Московское юридическое бюро "Главная дорога". Якутское отделение

Досрочный возврат водительских удостоверений в судебном порядке. Без пересдачи теории по окончании срока. В т.ч. по амнистии. Официально. Конфиденциально. **8-800-200-14-01** звонок бесплатный.

Таптаччах аҕыа, Бэлэпэ нэһилиэгин олохтоох

СЕЛАЛИНЦЕВ Иван Егорович

уҥуо ыарахан ыарыытыгар олохтон туораабытынан, уоскуулар, Бэлэпэ нэһилиэгэ тыа хаҥаайыстыбатын испэсиэлистэрэ Дмитрий Иванович Селалинцевка дириҥ куттаммыт ыраах сүрүбэ.

Улуустааҕы тыа хаҥаайыстыбатын управлениетын коллектива.

Куттаммыт ыарыытыгар:

- Аҕата Селалинцев Иван Егорович олохтон туораабытынан, уоскуулар Егор Ивановичка биирэ уоруммыттэрэ, таҥаарыстара.

Күнүү биирэ уоруммит дьоҥорбут, оҕо саастыы дьоҕотоо, Мыҥаҕайыгтан торуттэх Нам нэһилиэгин олохтооҕо, Намнааҕы педагогическай колледж преподавателэ

ЛУКИНА (Попова) Лидия Константиновна

ыарахан ыарыытыгар сойуучу олохтон туораабытынан, аҕаалар Константин Семеновичка, биирэ ыраабыттэрэ, аймахтарыгар, кэргэннэр Степанна, оҕолоругар дириҥ куттаммыттарын тэрдэбит.

Амма орто оскуолаҕа биирэ уоруммит дьоҥотторо.

Куттаммыттарын тэрдэбит:

- 1980-82 сылларыгаа Сыыт орто оскуолаҕа нуучча тылын дириҥэтэн уоруйдар кыайыылар биирэ уоруммит дьоҥотторо, Мыҥаҕайыгтан торуттэх Нам улуусун олохтооҕо, педагогическай колледж преподавателэ Лукина (Попова) Лидия Константиновна ыарахан ыарыытыгар сойуучу олохтон туораабытынан, кэргэннэр Степан Степановичка, оҕолоругар Алинаҥа, Айаанна, аҕаалар Константин Семеновичка, биирэ ыраабыттэрэ Сыыт орто оскуолаҕа 9-10 кылаастара биирэ уоруммит дьоҥотторо.

- Таптаччах баҥыыра, Намнааҕы педагогическай колледж преподавателэ, профком бэрэсэдэтэлэ, эҥэр саҥыстар Хаҥыы орто оскуолаҕа нуучча тылын уонна литературатын учуутааччыта үлэлээбит Лукина Лидия Константиновна ыарахан ыарыытыгар сойуучу олохтон туораабытынан, ыпакыыр кэргэннэриэр, В.С. Соловьев-Бэлэт Бөтүр аҕыыстан Хаҥыы орто оскуолатын учуутаалыыстар Елена Романовна, Семен Константинович Поповларга Хаҥыы орто оскуолатын коллектива.

- Баҥыыра, тэнийиэр Лукина Лидия Константиновна ыарахан олохтон туораабытынан, убаастыыр күүгүннэриэр Семен Константиновичка, кини дьиэ кэргэнэр, биирэ ыраабыттэриэр, аймахтарыгар Хаҥыыттан Николаевлар, Васильевлар, Дьокуускай куораттан Сидоровлар, Мыҥаҕайыттан Ивановлар, Дьяконовлар, Дьайа Аммаҥыттан Матвеевлар.

Таптаччах ийэтэ, Мэҥэ Хаҥалас уоннаах Ороспуйа нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, Герой ийэ, педагогическай үлэ бэтэрээнэ, эйэҕэс сиэн эбэтэ, хос эбэтэ

СТЕПАНОВА Анна Павловна

олохтон туораабытынан, кыыһыгар Мехначевская Анастасия Кирилловнаҕа, кини биирэ ыраабыттэриэр, аймахтарыгар дириҥ куттаммыттарын тэрдэбит:

Чурапчыттааҕы 4-с нуомордуох полуустаа интернатын үлэһитэрэ, ГТИ биирэ үлэлэбит коллегалара.

Прокуратура иһитиннэрэр

Улуус прокурора өлүүлээн тутууга кыттар дьон бырааптарын көмүскүүр боппуруоска дьону приемнуоҕа

2018 сыл атырдьах ыйын 27 күнүгэр Арассыыйа Генеральнай прокуратуратын ыйыытынан, бүтүн дойдуга өлүүлээн тутууга кыттар дьон бырааптарын көмүскүүр үлэ иһитиннэ туһ приема тэриллэр.

Ити күн сарсыарда 9 чаастан күнү 18 чааска диэри улуус прокурора И.В. Ядреев өлүүлээн тутуу, хаҥыгаалынай оремуон уонна атын олох-дьаһах өттүгэр боппуруостарга дьону приемнуоҕа. Приемҥа көҥүлгэ эрдэттэн суруйтарыы ирдэниллибит.

РФ 2004 сыл ахсынньы 30 күнүгэр тахсыбыт 214-ФЗ №-лээх сокуонунан өлүүлээн тутуунан дьарыктанар тэриллэ уонсай (элбэх кыбартыыралаах) дьиэни тутуутуттар баҕаалаах дьон харыытын хомуйан туттара ааҥыллар. Эбиитин харны биэрбит дьон тутулла турар дьиэҕэ уонсай бас билиигэ бырааптаналлар.

Бүтэйик сыллаҥа "Макрос" ХӨТ уонна "Итис" пуонда Чурапчы улууһугар өлүүлээн тутуунан дьарыктаммыттара. Ити тэриллэгэр үлэлэриигэр прокуратура үүт сыыһалары булбута, миэрэлэри ылбыта.

Оҥоҥ, оҥ тэриллэ үлэлэриин сүүнүүгэ эбэтэр атын да боппуруостарга прокурор, Чурапчы сэх., Курашов аат уул, 8 дьыннэр (урукку нэһилиэк дьаһаатын дьиэтэ) ыйыллыбыт күн приемнуур.

Оҥу тэҥэ, Чурапчы улууһун прокуратурата хаҥыыр баҕарар боппуруостарга дьону күн ахсын (бүтэнэсэ эрдэ ураты) күнү 17 чаастан приемнуурун (аҥ ийиэр улуус прокурора бэлэдэрэ) саҥаабыт.

Чурапчы улууһун прокуратурата.

Бирисээгэлээх сэтээтэлинэн ким буолуон сөбүй?

Бирисээгэлээх сэтээтэлинэн 25 саастарын туолбут 65 саастарыгар диэри саастаах, бырыбыыдаачылар испийэктэриигэр киирбит, психиатриическэргэ, наркологическэргэ учуоҥка турбат, суоттамматтах, РФ гражданина буолар.

Бирисээгэлээх сэтээтэлэриигэн кыайан буолбаттар: силиэстийэлэнэ сылдьаачылар, буруйу онгоруурга уорбалааччылар, буруйдаабыттар, истибэт, корбот, туучча тылын билбэт дьон. Оҥу тайыыр, суоттаарыстыбаннай суоттуспалаахтар, дьокутаттар, байыаннайдар, судьуйалар, борокуруордар, силиэстэбэлэлэр, албаахтар, нотариустар, ис дьыала уонна наказаниетын толорор уоруоттар үлэһиттэрэ, суут бириистэттэрэ, таможенниктар, таҥара үлэһиттэрэ бирисээгэлээх сэтээтэлгэ кыайан таҕыллыыллар.

Бирисээгэлээх сэтээтэлгэ таҕыллыыллар кийиэхэ дьыаланы көрүү комиэр комиссиялыыр толкуйдуур көрүлүөр. Маны тайыыр, комиссиоланан, айыыны ороскуотара эмиэ толоноллор, сүрүн үлэлиэр барыта онуоха хаалар. Бу комиэ кинини үлэлиэхтэн уураллар эбэтэр атын үлэҕэ көҥүлүн бырааптара суох.

Чурапчы улууһун Прокуратурата.

Ыйытык

Уйгулаах сайыммыт быйаҥын сомсуоҕун

Самаан сайыммыт барахсан бүтэр чуоҕаанна. Уйгулаах сайыммыт бөрөр быйаҥыттан сомсон, битэмнэнэн сир аҥын арааҕын хаҥаабыт. Дьиэ хаҥаайкаларыттан хаҥыыр сир аҥын ордук хоһо үрдэбиттэрин, хайдах ньымнаах харайалларын ыйыталастым.

Мария Артемьева:

Сир аҥыттан дьиэҕэ ордоробун. Бэйэм ууннарабын. Быйыл чугас тыаттан моҥньоуоннооттон, сот бөҕөрбүт буолуом. Хойуу гына бөрөлөстүбүт. Кыйаҕын куоркаа суоҕа сиэрбэтин ордоробут.

Ульяна Петрова:

Сир аҥыттан сахалы ордорон сиэтэбин. Тоҕо диэтэхэ, хатыгыгар суоҕуу, кэҥэ соруун, уонна хойуу суох. Хаҥыгыгар хаптаастаммытым уонна бир күн моҥньоуоннаах тахса сыдьыыбытым. Эйиэн бөрөн сахсарбыыбын, эбэтэр пикуруоҥ тоҥоруоннуубун.

Светлана Попова:

Дьиэтэр, дьиэҕэ ордоробун эрэрэ, быйыл уҥаахтаах. Моҥньоуоннаах бөрөҕэ эрэ сыыһыттыыбын. Суоҕуутук сахсарбыт бөрөн хаҥыыбын.

Кыыдаана Екчемьянова:

Ордук дьиэҕэнэ, суоҕуу уонна пикуруоҥ сиэбэ суох эрдэбит. Быйыл моҥньоуоннуу гынаммын. Суоҕуу барыаҥыыбын, пикуруоҥ бөрөн хаҥыыбын тоҥоруоннуубун. Дьиэ, онон диэн хаҥыыбыгар "Бир күн дьиэҥэ аҕыстар" диэн сомсоннон сиэтэрэрэм, хаҥыыбыт комсуоҕо учуоҥнаах сир аҥын, оҕуруот аҥын туулаах кыйын уоннаах сиэрэтэрэм дьиэлэҥ хаҥаанан хаҥыыр диэн суоттаабыт.

Марфа ПЕТРОВА.

Күнүгүк саньыр эҕэлиибит; Арыылаах нэһилиэгин олохтооҕо, педагогическай үлэ бэтэрээнэ

БАРАХСАНОВА Анна Пантелеймоновна

уҥуо ыарахан ыарыытыгар олохтон туораабытынан, эҕэлиибитэр Анна Пантелеймоновна Баранова, кини дьиэ кэргэнэр, чугас дьоммутуттар, аймахтарбыттар дириҥ куттаммыттарын тэрдэбит:

Хайыыстыгын Иванниковтар, Хаҥыыстыгын Савиновтар, Арыылаахтан Борисовтар, Барановтар, Егоровтар, Булугуттан, Чурапчыттан Борисовтар барыа дьиэ кэргэннэр.

- Күнүү таптаччах, педагогическай үлэ бэтэрээнэ, Арыылаах нэһилиэгин олохтооҕо Барахсанова Анна Пантелеймоновна уҥуо ыарахан ыарыытыгар олохтон туораабытынан, эҕэлиибитэр, барыаймахтарыгар 1966 с. Арыылаах начаалынай оскуолатын биирэ уоруоннаах бүтэрбит дьиэлэрэ.

- Арыылаах нэһилиэгин олохтооҕо, педагогическай үлэ бэтэрээнэ, "Саха Ороспуубулукатын оскуолаҕа кыайан ыччатын саастаах оҕолору уорэтэ" бэлиэ хаҥалаах Барахсанова Анна Пантелеймоновна уҥуо ыарахан ыарыытыгар олохтон туораабытынан, барыа чугас аймахтарыгар, биирэ үлэлэбит уонна олохтоохторугар эҕэлиибитэр уолуоннаах уорэх үлэһиттэрэ профсойуузун комитета, педагогическай, үлэ бэтэрээнэрин сэбиэтэ, Арыылаах аҕыыстан "Кайыс" улуйан.

Күнүү убаастыыр уҥуолабыт; Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо

ДЬЫЛАЕВА Анастасия Степановна

олохтон туораабытынан, кэргэннэриэр Николай Ильичка, оҕолоругар, сиэнэриэр уонна аймахтарыгар, дьиэлэриэр дириҥ куттаммыттарын тэрдэбит:

Чурапчы орто оскуолатын 1982 сылгыттаах бүтэрбит 10 "Б" кылааса.

- Күнүүтүк саньыр дьиэлэриэр, РСФСР уорэнэриитин туйуна, "Уҥуохтаах уҥуохтаах" бэлиэ хаҥалаах, Хотугу коҕорутуу кытыылаах Дьылаева Анастасия Степановна ыарахан ыарыытыгар олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сиэнэриэр, чугас аймахтарыгар, биирэ үлэлэбит уонна олохтоохторугар уолуоннаах уорэх үлэһиттэрэ профсойуузун комитета, педагогическай үлэ бэтэрээнэрин сэбиэтэ.

- Убаастыыр бэтэрээнэриэр, РСФСР норуот уорэнэриитин туйуна, Дьылаева Анастасия Степановна ыарахан ыарыытыгар олохтон туораабытынан, кэргэннэриэр Николай Ильичка, кыайыыстыгар, кэргэннэриэр Мариинна Ивановнаҕа, Дьылаевка, оҕолоругар, сиэнэриэр, хос сиэнэриэр-Чурапчы орто оскуолатын кэргэннэрэ.

Кылабылай эдиэтэлэр эс., эйэлээх сиэнэриэр, оҥорааччылар — **А.Н. ЗАХАРОВА.**

Экономикаҕа, тыа хаҥаайыстыбатын отдела — **А.М. СЕМЕНОВ.**

Корректорлар — **М.В. ПЕТРОВА, С.А. ЖЕЛДРИНСКАЯ.**

Таҥаччы — **Л.К. ПОПОВА.**

бухгалтерия — **С.А. ПАВЛОВ.**

Тэрийэн таҥаччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияламмыт нуомэро – ПИ №ТУ14-0238.

Редакция, издатель аадырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннаабыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-255, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru, instagram: @sanaolon

Бэчээкэ сакаас: № 64 (11520)
Кэмэйэ: 1,5 бэч. лист
Ахсаана 750
Хаһыат сыаната: 10 сомо

Саҥа олох

Автор сурунаал таҥаччылар саалаҕа ыстатыаннарын мунан ааҕыллыбыт буоллахтарына, Сурунаал редакциятын позициятын аатыттан ааҕыллыбыт буолуохтаах.

Хаһыат бэчээкэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээкэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһуккка 23.08.2018 с. оформлаан бэчээтэнэн таҕыста.

Типография аадырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекса: 54002. Хаһыат